

Gemeenteraad

Voorstel

4 - JULI 2023

Dienstverlening

Vaststelling Kadernota 2023 - Besluitvorming College/besluitvorming Raad

Auteur

Beknopte samenvatting

Hierbij bieden wij u de Kadernota 2023 aan.

Binnen de gewijzigde P&C cyclus is de Kadernota het startpunt van een nieuwe begrotingscyclus. De Kadernota heeft betrekking op het nieuwe boekjaar 2024 en is bedoeld om perspectief en kaderstelling te bieden voor de Begroting 2024.

We verwerken het volgende in de Kadernota:

- Verwachtingen voor komend jaar (o.a. inflatie, cao ontwikkeling, formatiewensen)
- Ontwikkeling kosten gemeenschappelijke regelingen en lokale lasten (heffingen)
- Actuele thema's en dilemma's
- Nieuwe beleidsvoornemens (acties)

Bij de behandeling van de Kadernota in de raad vinden de algemene beschouwingen plaats die richting geven aan het beleid.

Besluit

Besluitpunt 1

Het vaststellen van:

1. De kaderstellingen voor het opstellen van de Begroting 2024.
2. Het verhogen van de lokale lasten.
3. De nieuwe beleidsvoornemens per programma.
4. De investeringskredieten per programma.

Motivering

Aanleiding en context

Op 28 maart 2023 heeft de raad, in navolging van het collegebesluit d.d. 14 februari 2023, ingestemd met de wijziging van de Planning en Control cyclus. Onderdeel van de nieuwe cyclus in 2023 is de Kadernota, die de kaderstelling bevat voor de Begroting 2024 en de meerjarenbegroting 2025-2027. In de Kadernota 2023 wordt het perspectief geschetst op basis van alle autonome en overige ontwikkelingen die op dit moment bekend zijn. Daarnaast worden de actuele thema's en dilemma's beschreven.

In de Kadernota 2023 stelt de raad de kaderstelling voor de Begroting 2024 vast en controleert de verwerking van aangekondigd nieuw beleid. De Kadernota 2023 is daarmee ook het moment voor de algemene beschouwingen.

Beoogd resultaat

De Kadernota 2023 stelt de raad in staat om kaders mee te geven voor de opstelling van de Begroting 2024.

We leggen daarvoor het volgende aan u voor:

1. De kaderstellingen voor het opstellen van de Begroting 2024.
2. Het verhogen van de lokale lasten.
3. De nieuwe beleidsvoornemens per programma.
4. De investeringskredieten per programma.

Per programma zijn de doelen uit het coalitieakkoord opgenomen en zijn voorstellen nieuw beleid, aanvullende voorstellen (geen wettelijke verplichting), investeringen en raadsbesluiten gepresenteerd. Acties zijn waar nodig aangescherpt en aan nieuwe beleidsvoorstellen zijn nieuwe acties gekoppeld, die 1-op-1 worden opgenomen in de Begroting 2024. Na vaststelling van de Kadernota zullen in de Begroting 2024 geen nieuwe acties meer worden opgenomen.

Argumentatie

In de Kadernota 2023 is de kaderstelling uitgewerkt voor de Begroting 2024 en vormt het startpunt van de nieuwe en herziene begrotingscyclus.

Duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord werken

n.v.t.

Effect op het Minimabeleid

n.v.t.

Kanttkening en risico's

Met het oog op de gepresenteerde cijfers dient op bepaalde onderdelen een voorbehoud gemaakt te worden.

Zo zullen de financiële effecten uit de meicirculaire op een later moment bekend worden en in een aparte brief worden opgenomen ter aanvulling op de Kadernota 2023.

De conceptbegrotingen en jaarrekeningen voor onze gemeenschappelijke regelingen worden in juni 2023 aan de raad voorgelegd, die op zijn beurt zienswijzen kan indienen. Op basis van de uitkomsten van de raadsbehandeling stelt het algemeen bestuur van de GR vervolgens de definitieve begroting vast, die het uitgangspunt vormt voor de vaststelling van de geactualiseerde gemeentelijke bijdragen in de Begroting 2024. Aangezien nog niet alle begrotingen van de GR'en zijn ontvangen, worden de cijfers onder voorbehoud gepresenteerd.

Aanpak/uitvoering en communicatie

Naar aanleiding van het raadsbesluit zal een persbericht worden opgesteld.

Integrale advisering

N.v.t.

Duiding integrale advisering

Bij de uitvoering van het proces rondom de Kadernota 2023 hebben de volgende gremia en teams een rol gespeeld:

1. Beleidsteams, budget- en deelbudgethouders in het kader van inventarisatie nieuwe beleidsvoorstellen, investeringen en aanvullende voorstellen.
2. MT op het gebied van inventarisatie strategische onderwerpen en beoordeling ingediende voorstellen.
3. College op het gebied van inventarisatie strategische onderwerpen en afstemming actuele thema's en dilemma's.
4. College en MT gezamenlijk ten behoeve van afstemming programma's, strategische keuzen, doelen en acties.

Evaluatie

n.v.t.

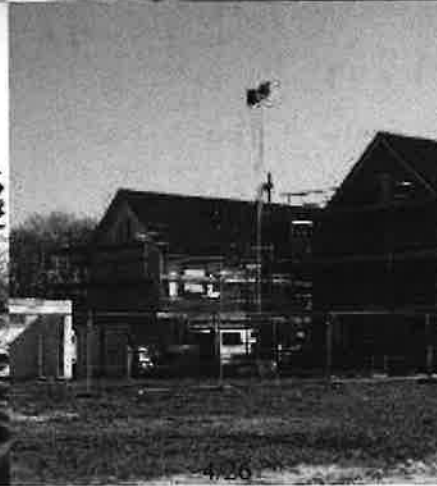
Bijlagen

1. Kadernota 2023_definitief.pdf

KADERNOTA

2023

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	3
Inleiding Kadernota.....	4
Leeswijzer	4
Voorwoord College.....	5
Verwachtingen komend jaar	6
Samenvatting financieel perspectief inclusief verwachtingen	10
Programma 0 Bestuur	11
Programma 1 Veiligheid.....	11
Programma 2 Verkeer en vervoer	12
Programma 3 Economie	13
Programma 4 Onderwijs	14
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	15
Programma 6 Sociaal domein	17
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	18
Programma 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing	19
Overige programma onderdelen	20
Overhead	20
Algemene dekkingsmiddelen	21
Vaststellingsblad	22

Inleiding Kadernota

Leeswijzer

Inleiding

Binnen de gewijzigde P&C cyclus is de Kadernota het startpunt van een nieuwe begrotingscyclus. De Kadernota heeft betrekking op het nieuwe boekjaar 2024 en is bedoeld om perspectief en kaderstelling te bieden voor de Begroting 2024.

We verwerken het volgende in de Kadernota:

- Verwachtingen voor komend jaar (o.a. inflatie, cao ontwikkeling, formatiewensen)
- Ontwikkeling kosten gemeenschappelijke regelingen en lokale lasten (heffingen)
- Actuele thema's en dilemma's
- Nieuwe beleidsvoornemens (acties)

Bij de behandeling van de Kadernota in de raad vinden de algemene beschouwingen plaats die richting geven aan het beleid.

Per programma zijn de doelen uit het coalitieakkoord opgenomen en zijn voorstellen nieuw beleid, aanvullende voorstellen (geen wettelijke verplichting), investeringen en raadsbesluiten gepresenteerd. Acties zijn waar nodig aangescherpt en aan nieuwe beleidsvoorstellen zijn nieuwe acties gekoppeld, die 1-op-1 worden opgenomen in de Begroting 2024. Na vaststelling van de Kadernota zullen in de Begroting 2024 geen nieuwe acties meer worden opgenomen.

Voorwoord College

Voorwoord

Voor u ligt de Kadernota 2023. Voor ons als college is deze Kadernota van groot belang omdat we hierin de belangrijkste beleidskaders voor de komende periode beschrijven. In dit voorwoord nemen we u mee in een aantal grote thema's die komende jaren actueel zijn.

We gaan aan de slag met het Integraal huisvestingsplan onderwijs (IHP). Het IHP is een langetermijnvisie voor onderwijshuisvesting en wordt opgesteld door schoolbesturen en gemeente. In het IHP staan verwachtingen rondom groei, krimp, onderwijsconcepten, samenwerking met partners (bijvoorbeeld kinderopvang) en wordt ingespeeld op de noodzaak om te verduurzamen.

We stellen een visie op voor het maatschappelijk vastgoed om tot een afwegingskader te komen voor onze maatschappelijke voorzieningen. In het coalitieakkoord zijn vijf locaties voor sport- en maatschappelijke voorzieningen aangegeven die prioriteit hebben. Uitgangspunt hiervoor is maatwerk, het is wenselijk om dit maatwerk in een goed afwegingskader te kunnen plaatsen.

We willen een visie opstellen voor vrijetijdseconomie. Dit betekent dat we inzicht willen hebben in hoe recreatie en toerisme gebiedseigen en duurzaam kan groeien, in relatie tot andere ontwikkelingen en opgaven op het gebied van klimaat, energie, duurzaamheid en woningbouw.

Zoals uit de thema's hierboven is af te leiden, staan veel opgaven in een bredere maatschappelijk context - bijvoorbeeld de ontwikkeling bij de Johannes Postkazerne - waarbij (internationale) verplichtingen op het gebied van natuur, klimaat (zoals de stikstofdiscussie) en water leidend zijn. Dit zal van invloed zijn op de werkzaamheden in het ruimtelijke en het sociale domein. We zetten ons - in samenwerking met andere gemeenten en overheden - in om een goede balans te vinden tussen leefbaarheid, duurzame economische ontwikkeling en natuurwaarden in Westerveld.

Tenslotte is de Kadernota het startpunt van een nieuwe - en herziene - begrotingscyclus en het moment van algemene beschouwingen op het voorgestelde nieuwe beleid. Het beleid waarmee wij, als college, verder bouwen aan de toekomst van Westerveld.

College van Burgemeester en Wethouders

Verwachtingen komend jaar

Algemene uitkering

In relatie tot de Algemene uitkering uit het gemeentefonds zijn er per jaar drie bijstellingen die plaatsvinden in de mei- september- en decembercirculaire. De begroting voor 2024 wordt opgesteld op basis van de effecten van de mei- en septembercirculaire. De effecten van de decembercirculaire worden verwerkt in 2024 bij de 1e Bestuursrapportage. Vanaf 2023 is het volume accres (de trapop-trapaf systematiek) niet meer van toepassing omdat de nieuwe financieringssystematiek is ingegaan. Op basis van de maartbrief kunnen we een inschatting maken van de effecten van de komende circulaire(s). In de Najaarsnota van 2022 is een nabetaling voor loon- en prijsontwikkeling over 2022 aan de gemeente opgenomen. Deze nabetaling is meegenomen in de gepresenteerde cijfers.

Algemene uitkering	2024	2025	2026	2027
Loon- en prijsstijging ontwikkeling	958.000	1.280.000	1.456.000	1.500.000
Totaal Algemene uitkering	958.000	1.280.000	1.456.000	1.500.000

Gemeenschappelijke regelingen

De conceptbegrotingen en jaarrekeningen voor onze gemeenschappelijke regelingen worden in juni 2023 aan de raad voorgelegd, die op zijn beurt zienswijzen kan indienen. Op basis van de uitkomsten van de raadsbehandeling stelt het algemeen bestuur van de GR vervolgens de definitieve begroting vast, die het uitgangspunt vormt voor de vaststelling van de geactualiseerde gemeentelijke bijdragen in de Begroting 2024.

NB: Aangezien nog niet alle begrotingen van de GR'en zijn ontvangen, wordt onderstaande tabel onder voorbehoud gepresenteerd.

Gemeenschappelijke regelingen	2024	2025	2026	2027
Reestmond	186.500	186.500	186.500	186.500
Veiligheidsregio Drenthe	96.336	144.959	139.116	197.487
GGD	48.201	48.201	48.201	48.201
RUD	373.980	373.980	373.980	373.980
Recreatieschap Drenthe	13.696	15.801	18.828	21.583

SCC-ONS	194.000	194.000	194.000	194.000
Publiek vervoer	574	574	574	574
Totaal Gemeenschappelijke regelingen	913.287	964.015	961.199	1.022.325

Bij de kaderstelling voor de gemeenschappelijke regelingen is rekening gehouden met de structurele doorwerking van de begrotingswijzigingen voor 2023.

Inflatie

Voor de geraamde bedragen in de begroting 2024 wordt een prijsaanpassing doorgevoerd in verband met de inflatie. Met uitzondering van de volgende budgetten, die op een andere manier worden geïndexeerd:

- de budgetten die beschikbaar gesteld zijn in het sociaal domein;
- groot onderhoud van wegen, civiele kunstwerken en gebouwen;
- subsidies en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen.

De inflatie van het consumentenprijs-indexcijfer (HICP) uit het Centraal Economisch Plan (hierna: CEP) 2023 van het CPB is als volgt:

HICP maart 2023	2024	2025	2026	2027
Index inflatiecorrectie o.b.v. HICP	103,20%	103,20%	103,20%	103,20%
Inflatiecorrectie	501.000	501.000	501.000	501.000

Op basis van de HICP index wordt een inflatie correctie van € 320.000 berekend over het gedeelte van de uitgaven van de begroting die met de inflatiecorrectie worden geïndexeerd. Vanaf 2024 stelt het college voor om de budgetsubsidies met de HICP index bij te stellen, wat resulteert in een extra inflatiecorrectie van € 181.000. Hiermee geeft het college uitvoering aan de motie 'Indexering subsidies', die in de raad d.d. 08-11-2022 is aangenomen.

Personele kosten

De verwachte structurele doorwerking van de CAO voor gemeentepersoneel vanuit 2023 wordt verwerkt in 2024 en verder. De in 2023 afgesloten CAO heeft een looptijd tot en met 1 januari 2024. De CAO ontwikkeling bestaat uit een nominale en procentuele stijging. De nominale stijging bedraagt € 240 en de procentuele stijging is 2%. Op dit moment wordt voorzien dat dit vooralsnog resulteert in een stijging van de Personeelskosten met € 1.020.000. Voor het opvangen van de stijging wordt de beschikbare stelpost in de begroting gebruikt (€ 378.000), waardoor

per saldo in de Kadernota een mutatie van € 642.000 wordt opgenomen. Een nadere uitwerking vindt plaats in de Begroting 2024.

Personele kosten	2024	2025	2026	2027
CAO ontwikkeling	642.000	642.000	642.000	642.000
Totaal Personele kosten	642.000	642.000	642.000	642.000

Lokale heffingen

Belastingen en leges worden trendmatig verhoogd met de HICP index volgens het CEP 2023 van maart 2023. Dit resulteert in de Kadernota tot de volgende mutatie:

Lokale heffingen	2024	2025	2026	2027
<i>Belastingen</i>				
Onroerende zaakbelasting (eigenaren woningen)	100.870	100.870	100.870	100.870
Onroerende zaakbelasting (gebruikers niet- woningen)	12.394	12.394	12.394	12.394
Onroerende zaakbelasting (eigenaren niet- woningen)	24.784	24.784	24.784	24.784
Toeristenbelasting	37.413	37.413	37.413	37.413
Forensenbelasting	30.656	30.656	30.656	30.656
<i>Heffingen</i>				
Rioolheffing	68.858	68.858	68.858	68.858

Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten	89.678	89.678	89.678	89.678
<i>Leges</i>				
Burgerzaken	8.896	8.896	8.896	8.896
Marktgeden	448	448	448	448
Lijkbezorgingsrechten	11.328	11.328	11.328	11.328
Vergunningen en bestemmingsplannen	640	640	640	640
Totaal Lokale heffingen	385.965	385.965	385.965	385.965

Kaderstelling voor 2024 en verder

Kaderstelling	2024	2025	2026	2027
Algemene uitkering	958.000	1.280.000	1.456.000	1.500.000
Gemeenschappelijke regelingen	-913.287	-964.015	-961.199	-1.022.325
Inflatie	-371.500	-371.500	-371.500	-371.500
Personele kosten	-657.354	-657.354	-657.354	-657.354
Lokale heffingen	385.965	385.965	385.965	385.965
Totaal Kaderstellingen	-598.176	-326.904	-148.088	-165.214

Samenvatting financieel perspectief inclusief verwachtingen

Meerjarenperspectief

De Gemeenteraad geeft door het stellen van kaders voor de Begroting 2024 en de komende jaren richting aan het beleid van gemeente Westerveld. De hiervoor beschreven verwachtingen resulteren in de volgende kaderstelling voor de komende jaren.

Meerjarenperspectief na ontwikkelingen Kadernota	2024	2025	2026	2027
Begrotingssaldo na ontwikkelingen 1e Bestuursrapportage	509	1.198	-495	-383
<i>Nieuwe beleidsvoornemens</i>	-132	-500		
<i>Raadsbesluiten</i>	-342	-342	-167	-167
<i>Kaderstellingen</i>	-713	-564	-393	-383
<i>Kapitaallasten</i>		-15	-54	-54
Totaal ontwikkelingen Kadernota	-1.187	-1.421	-614	-604
Begrotingssaldo na ontwikkelingen Kadernota	-678	-223	-1.108	-987
<i>Aanvullende voorstellen</i>	-429	-269	-87	-87
<i>Begrotingssaldo na ontwikkelingen Kadernota inclusief aanvullende voorstellen</i>	-1.107	-492	-1.195	-1.074

Programma 0 Bestuur

Wat willen we bereiken

Wij geven ruimte en vertrouwen aan onze samenleving en geloven in de kracht, kennis en kunde van onze inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties. We geven inwoners en ondernemers op het juiste moment invloed op besluiten en vergroten daardoor het draagvlak.

Programma 1 Veiligheid

Wat willen we bereiken?

Een veilige leefomgeving voor iedereen

Een veilige leefomgeving voor iedereen komt tot uiting in vele vormen. Als het gaat om veiligheid en ondermijnende criminaliteit komen we tot een regionale integrale aanpak in Zuidwest-Drenthe. We zien hier ook raakvlakken met de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob) en de werkzaamheden binnen het Regionale Informatie en Expertise Centrum (RIEC).

Door maximaal informatie te delen binnen de wettelijk gestelde kaders denken wij veel problemen te voorkomen. Wij zijn zelf verantwoordelijk voor een goede toepassing van de Wet Bibob. De mobiele bereikbaarheid binnen onze gemeente is van belang voor de algemene veiligheid van onze inwoners en bezoekers. Wij streven ernaar dat providers zorgen voor een dekkend mobiel netwerk.

Doel

1.1 Het terugdringen van ondermijnende criminaliteit binnen de gemeente Westerveld.

We willen een effectieve toepassing van de Wet Bibob in onze gemeente. In Zuidwest Drents verband zetten we in op weerbaarheid en bewustwording van ondermijnende activiteiten. Hierbij worden drie thema's geduid: jonge aanwas, cybercrime en veilig buitengebied.

Doel

1.2 Een sluitende aanpak realiseren op het gebied van woonoverlast

Door middel van beleidsregels vast te stellen en uitvoering te geven aan deze regels willen we woonoverlast aanpakken. Hierbij werken we samen met Welzijn Mensenwerk, handhaving, politie, sociaal team en woningbouwcorporaties.

Investerings

Brandweerkazerne Havelte (€1.190.500)

De gemeente Westerveld is verantwoordelijk voor de huisvesting van de brandweer binnen haar gemeente grenzen. Door de gemeente zijn in de afgelopen jaren diverse onderzoeken verricht naar de staat van de brandweerposten Havelte en Vledder. Deze zijn verouderd en niet meer duurzaam. We willen beginnen met de verbouw/uitbreiding van de huidige kazerne Havelte, zodat we voor de directe omgeving het huidige veiligheidsniveau in stand kunnen houden. Voor Havelte kunnen we verbouw/uitbreiding laten plaatsvinden op de huidige locatie, vandaar dat we hiermee starten. Tijdens dit traject zal actief en frequent gecommuniceerd worden over de voortgang en processen. Dit traject wordt in samenspraak met de VRD uitgevoerd. De verwachte investering in 2024 is € 1.190.500. De verwachte kapitaallasten worden geschat op € 35.000 per jaar.

Programma 2 Verkeer en vervoer

Wat willen we bereiken?

De openbare ruimte is aantrekkelijk en veilig

We geven uitvoering aan het project BrinQ, waar mogelijk samen met inwoners en andere betrokkenen. Dit doen wij inmiddels alweer meer dan vier jaar. Wij gaan daarom deze collegeperiode dit beleid evalueren, met specifiek de aandacht voor budgettering van de gestelde doelen (voldoende budget openbare ruimte). Ook zetten we in op onderhoud tot het noodzakelijke niveau en een duidelijke prioritering van onderhoud van het wegennetwerk. De uitvoering van het bomenbeleid en de bestrijding van de eikenprocessierups vallen tevens onder BrinQ en wegen mee in het geheel. De gemeente Westerveld is voor toeristen en recreanten een aantrekkelijke bestemming vanwege de mooie natuur, de prachtige dorpen en de recreatieve voorzieningen. Wij streven naar een goede kwaliteit van onze fiets- en wandelinfrastructuur. We verbeteren het fiets- en wandelpadennetwerk daar waar het kan en binnen het budget past.

Doel

2.1 Aantrekkelijke openbare ruimte

We willen een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte realiseren.

Doel

2.2 Aantrekkelijke en veilige leefomgeving

We willen vanuit het visiedocument BrinQ de komende jaren de openbare ruimte inrichten en beheren, zodat er sprake is van een aantrekkelijk leefbare en veilige leefomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

Actie 2.2.3 Fiets en wandelpadennetwerk op niveau brengen

Omschrijving (toelichting)

Investerings

Gebiedsontwikkeling Dwingelderveld/Witteveen/Ruinen (Reconstructie weg Benderse)

In het kader van de gebiedsontwikkeling Dwingelderveld/Witteveen/Ruinen wordt naast reconstructie van de weg Benderse een oversteek en verkeersgeleiding gerealiseerd naar de parkeerplaats en schaapskooi. Dit betreft een gezamenlijk project van Provincie Drenthe, De Wolden en Westerveld. Met de aanpassingen realiseren we een betere scheiding van bezoekersstromen, voor fietsers, wandelaars en auto's. De investering draagt bij aan de verkeersveiligheid en heeft een positief effect op de routebeleving. Voor een reconstructie van de weg wordt een krediet aangevraagd van € 77.000 voor 2024. De kapitaallasten worden ingeschat op € 2.300 vanaf 2025.

Programma 3 Economie

Wat willen we bereiken?

Een goed ondernemersklimaat

Wij zijn trots op onze ondernemers en willen dit laten zien door daar waar het kan meer ruimte te bieden voor ondernemerschap en regelmatig in gesprek te zijn met onze ondernemers en het Ondernemersfonds. Om de gemeente Westerveld vitaal en leefbaar te houden, is het noodzakelijk om duurzame bedrijvigheid en onze agrarische identiteit herkenbaar te houden. Wij streven daarbij naar evenwicht tussen landbouw, wonen, economie en natuur.

Doel

3.1 Wij willen het onderscheidend vermogen van de gemeente versterken op het gebied van toerisme en recreatie.

Doel

3.2 Goed economisch klimaat

Wij willen een goed economisch klimaat stimuleren voor inwoners en ondernemers binnen onze gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen?

Actie 3.2.3 Kleinschalige bedrijvigheid is mogelijk in het buitengebied

Omschrijving (toelichting)

Nieuw beleid

Ontwikkeling gebied Havelte Johannes Post Kazerne (JPK)

In het NOVEX-programmaplan is aangekondigd dat het Rijk ook zelf een deel van de uitvoering van nationale plannen ter hand neemt. Defensie gaat samen met het Rijksvastgoedbedrijf, het vastgoed op een duurzame en toekomstbestendige manier op orde brengen in en rond de kazerne Johannes Postkazerne in Havelte. Gemeente Westerveld heeft hiervoor samen met het ministerie van Defensie en BZK, de provincies Drenthe en Overijssel en gemeente Steenwijkerland een visie ontwikkeld en deze bekrachtigd met ondertekening van het bestuurlijk voornemen. Om uitvoering te geven aan deze samenwerking is een budget nodig voor projectdeelname en cofinanciering. We verwachten een budget van € 100.000 opstartkosten in 2024 nodig te hebben.

Omschrijving (toelichting)

De revitalisering en nieuwbouw van JPK biedt, naast de nodige werkzaamheden voor onder andere ruimtelijke ordening en vergunningverlening, kansen voor aanvullende projecten, werkzaamheden en lokaal ondernemerschap. Een belangrijke opgave hierbij is de mogelijke opwek van grootschalige wind- en/of zonenergie. Dit vergt een actieve deelname van de gemeente. Ook de lobby en koppelkansen voor onze lokale ondernemers is belangrijk, evenals de human capital agenda. Tot slot heeft de transitie een grote mobiliteitsopgave, waar de nodige capaciteit voor wordt ingezet.

Visie vrijetijdseconomie

Met het oog op het opstellen van een strategische visie vrijetijdseconomie gemeente Westerveld is het nodig om onderzoek uit te voeren naar een gebiedseigen, duurzame groei van toerisme. Deze biedt kansen voor een brede economische en culturele spin-off, in balans met de natuurlijke omgeving. Hiervoor dient in beeld gebracht te worden waar kansrijke toeristisch/recreatieve ontwikkelingen mogelijk zijn, zodat we een toekomstbestendige visie hebben op het gebruik van de (openbare) ruimte in relatie tot andere ontwikkelingen (klimaat, energie, wonen etc.). We vragen voor 2024 € 60.000 en voor 2025 € 100.000 aan om de gewenste onderzoeken uit te voeren.

Voortzetten Regio Deal Regio Zwolle

Westerveld besluit dit jaar om wel of niet de samenwerking met de Regio Zwolle te continueren. Hiervoor is een nieuwe meerjarige samenwerkingsagenda in de maak waarmee Regio Zwolle gezamenlijk zich inzet voor een brede welvaart en welzijn voor haar inwoners en ondernemers en de regio versterkt als duurzame regio met al haar unieke kwaliteiten. De bijdrage aan Regio Zwolle zal stijgen van €4,50 naar € 8,86 per inwoner. Om de stijging op te vangen begroten we € 87.000 extra vanaf 2024. Daarnaast wordt voor de komende periode 2024-2028 een bedrag € 200.000 vrijgemaakt voor cofinanciering voor deelname in projecten. Nadere concretisering volgt in de vorm van een separaat raadsvoorstel.

Programma 4 Onderwijs

Wat willen we bereiken?

Gelijke kansen in onderwijs, kinderopvang en naschools aanbod

Onderwijs is de bouwsteen voor ieders toekomst. Wij hebben als doel om de kansengelijkheid voor onze inwoners te vergroten; kans op succes op school - kans op doorstroming - kans op diplomering - kans op een waardevolle baan (welvaart) - kans op een gelukkig leven (welzijn).

Doel

4.1 Een leefomgeving creëren die beweging stimuleert en zintuigen ontwikkelt

Wat gaan we daarvoor doen?

Actie 4.1.2 Behoud voortgezet onderwijs

Omschrijving (toelichting)

In de zomerperiode van 2023 wordt in samenwerking met Stad en Esch een onderzoek uitgevoerd naar schoolkeuzemotieven vervolgonderwijs bij gezinnen met kinderen/jongeren tot 18 jaar woonachtig in de gemeente Westerveld. Het is bij zowel Stad en Esch als gemeente de inzet dat de locatie (de enige VO locatie in de gemeente) blijft. De enquête kan dit proces ondersteunen en kan de basis vormen voor meerjarige afspraken met Stad en Esch.

Integraal Huisvestingsplan

Het Integraal huisvestingsplan onderwijs (IHP) is een wettelijke verplichting, waarvoor in 2023 een startnotitie wordt vastgesteld. Binnen het IHP speelt het vraagstuk inzake verduurzamen of nieuwbouw op onderwijs waarbij sprake kan zijn van een versnelde afschrijving van gebouwen. Voor de uitvoering worden in deze Kadernota nog geen middelen aangevraagd.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Wat willen we bereiken?

Een gezonde omgeving voor alle inwoners

Sport

In ons Sport- en preventieakkoord 'Een gezond en sportief Westerveld' ligt de focus op het opgroeien in een gezonde omgeving en een leven lang kunnen sporten en bewegen.

Toerisme en Recreatie

De gemeente Westerveld is een toeristische, recreatieve gemeente gelegen te midden van prachtige natuurgebieden. De monumenten en het erfgoed, de vele (culturele) evenementen, de Nationale Parken en UNESCO Werelderfgoed de Koloniën van Weldadigheid trekken jaarlijks vele bezoekers naar onze mooie gemeente.

Cultuur en erfgoed

Ons rijk cultureel aanbod moet voor iedereen toegankelijk zijn.

Doel

5.1 Gezonde leefstijl jongeren

Meer jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 21 jaar houden er een gezondere leefstijl op na door (meer) te bewegen, te sporten en minder tot geen consumptie op gebied van roken en alcohol.

Wat gaan we daarvoor doen?

Actie 5.1.2 Vernieuwen van de sportvisie

Omschrijving (toelichting)

In 2023 wordt de startnotitie 'Startnotitie Ontwikkelen Maatschappelijke Visie' vastgesteld. Deze vormt het uitgangspunt om het preventiebeleid en ouderenbeleid vorm te geven. Uitgangspunten bij het te schrijven preventiebeleid zijn de gezonde, zelfredzame en participerende inwoner. Dit hangt ook sterk samen met andere beleidsvelden waaronder het sociaal domein, gezondheid, sport en onderwijs. De sportvisie is onderdeel van de integrale Maatschappelijke visie. Dit heeft raakvlakken met programma 6.

Doel

5.2 Beschermen status van werelderfgoed

Door het behalen van de werelderfgoedstatus aan de Koloniën van Weldadigheid, in overleg met onze stakeholders en de provincie Drenthe uitvoering geven aan het managementplan.

Wat gaan we daarvoor doen?

Actie 5.2.1 Uitvoeren managementplan UNESCO

Omschrijving (toelichting)

Met de UNESCO-erkenning treedt het UNESCO-managementplan effectief in werking.

Eén keer per 6 jaar moeten wij aangeven of en hoe wij de uitzonderlijke waarden van het UNESCO-Werelderfgoed goed beschermen, uitdragen en versterken. Voor ons begint deze periodieke toets in 2023.

Doel

5.3 Aantrekkelijkheid sportlocaties

Sportaccommodaties in zowel dorpen als in de openbare ruimte aantrekkelijk, duurzaam, toegankelijk, betaalbaar, veilig, gezond, multifunctioneel en toekomstbestendig houden/maken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Actie 5.3.1 Toekomstbestendigheid buitensport Havelte en sporthal De Spronk uitwerken

Omschrijving (toelichting)

De toekomstbestendigheid van sporthal De Spronk wordt verder uitgewerkt en aan de raad voorgelegd.

Nieuw beleid

Reinigen valzand

Ongeveer 90% van onze valondergronden bij speeltoestellen bestaat uit valzand. Deze ondergronden dienen te worden aangevuld om aan de wettelijke verplichtingen te voldoen. Daarnaast zijn de ondergronden al enige jaren niet vervangen of gereinigd. Het is mogelijk het valzand te reinigen in plaats van volledig te vervangen en zo de kosten beperkt te houden. We vragen voor 2024 incidenteel € 32.000 aan om deze werkzaamheden te kunnen uitvoeren.

Raadsbesluiten

Buitensport Havelte

Het voorstel over de toekomstbestendigheid van de buitensportaccommodatie in Havelte is in de raadsvergadering van 20 december 2022 vastgesteld. Het besluit is verwerkt in het perspectief en zal leiden tot kapitaallasten (€166.500) vanaf 2024.

Bomenplan

Het bomenbeleidsplan is vastgesteld in de raadsvergadering van 20 maart 2023. Er is € 175.000 extra budget beschikbaar gesteld voor 2024 en 2025.

Investerings

Renovatie plantvakken

Diverse plantvakken zijn in slechte technische staat. De beplanting is op en het straatbeeld wordt bepaald door te grote gaten. Er is een inhaalslag nodig om deze plantvakken te renoveren. Noodzakelijk grondwerk en de juiste plantkeuze (biodiversiteit) dienen te worden uitgevoerd. Omdat de omvang te groot is, stellen we voor dit over meerdere jaren te spreiden. Voorafgaand vindt de maatregeltoets plaats om te bepalen waar noodzakelijke renovatie van toepassing is. Het betreft € 50.000 in 2024 en 2025, daarna vindt uitvoering plaats onder Visie BrinQ. De kapitaallasten worden in totaal voor beide deelenkredieten ingeschat op € 7.000.

Programma 6 Sociaal domein

Wat willen we bereiken?

Samenhang, verbondenheid en inclusiviteit voor onze inwoners

Om de samenhang, de verbondenheid en het welzijn in de gemeente in stand te houden en waar nodig te verbeteren, sluiten we enerzijds aan bij de ondersteunings- en zorgbehoeften van inwoners en zetten we anderzijds in op positieve gezondheid en preventie. Onder het motto 'iedereen doet mee' streven we naar een inclusieve samenleving. Regie over eigen leven is daarbij het uitgangspunt.

Doel

6.1 Onder het motto 'iedereen doet mee' werken we aan een inclusieve samenleving. Regie over eigen leven is daarbij het uitgangspunt

Wat gaan we daarvoor doen?

Actie 6.1.4 Ouderen en jongeren verbinden door maatschappelijke stages

Omschrijving (toelichting)

Dit actiepunt wordt verder uitgewerkt en aan de raad voorgelegd.

Maatschappelijk vastgoed

Visie op Maatschappelijk vastgoed

Er wordt een visie op maatschappelijk vastgoed opgemaakt, onder het mom van 'bouwen met de winkel open'. Onder deze visie vindt bijvoorbeeld de uitwerking plaats van de volgende projecten: Dorpshuis Over Entinghe, Sporthal De Spronk in Vledder, Buitensport Havelte, maatschappelijke accommodatie Vledderveen en dorpsvisie Darp. Hierbij is mogelijk een meerjarig investeringsoverzicht van toepassing. Voor de uitvoering worden in deze Kadernota nog geen middelen aangevraagd.

Maatschappelijke visie

Ontwikkelen Maatschappelijke Visie

In 2023 wordt de startnotitie 'Startnotitie Ontwikkelen Maatschappelijke Visie' vastgesteld. Deze vormt het uitgangspunt om het preventiebeleid en ouderenbeleid vorm te geven. Uitgangspunten bij het te schrijven preventiebeleid zijn de gezonde, zelfredzame en participerende inwoner. Dit hangt ook sterk samen met andere beleidsvelden waaronder het sociaal domein, gezondheid, sport en onderwijs. De sportvisie is onderdeel van de integrale Maatschappelijke visie. Dit heeft raakvlakken met programma 5.

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Wat willen we bereiken?

Bewaren, beleven en benutten van het platteland

Met het programma Volksgezondheid en milieu realiseren we een vitale, duurzame, toekomstbestendige fysieke leefomgeving. Bewaren, beleven en benutten van de waarde van het platteland staan hierbij voorop. Onze natuur, het (agrarisch) landschap en de dorpen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en versterken elkaar. Met al deze elementen gaan we zorgvuldig om. We zien hierin een actieve rol voor ons.

Doel

7.1 Duurzame landbouw

We gaan de landbouw duurzamer en toekomstbestendiger maken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Actie 7.1.3 Inzetten van erfcoaches

Actie 7.1.4 Gebruik maken van provinciale stimuleringsprogramma's

Doel

7.2 Bevorderen volksgezondheid

We willen de volksgezondheid bevorderen.

Doel

7.3 Goed woon- en leefklimaat

We streven naar een goede kwaliteit van het woon- en leefklimaat met oog voor klimaat, milieu, duurzaamheid en biodiversiteit.

Wat gaan we daarvoor doen?

Actie 7.3.2 Begeleiding transitie Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG)

Omschrijving (toelichting)

Het Rijk wil dat er 'nationale regie' komt in de ruimtelijke ordening. Daarom heeft zij een drietal perspectieven opgesteld, waar 28 Rijksprogramma's onder hangen om de opgaven waar Nederland voor staat op te kunnen pakken. Met het oog op het voldoen aan internationale verplichtingen op het gebied van natuur, vogel en habitatrichtlijn, klimaat (klimaatakkoord/landbouw en landgebruik) en water (Kaderrichtlijn Water) wordt het water- en bodemsysteem leidend voor het (veelal agrarisch) landgebruik in het landelijk gebied. Dit zal van invloed zijn op de werkzaamheden in het ruimtelijk en het sociale domein. De gemeente zal hiervoor de transitie begeleiden van het PPLG naar de gemeentelijke taken.

Gemeenten hebben bij de uitvoering van het Klimaatakkoord de randvoorwaarden gesteld dat dit voor inwoners en gemeenten uitvoerbaar, haalbaar en betaalbaar moet zijn. Voor wat betreft de betaalbaarheid is op 3 april 2023 de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat - en energiebeleid (CDOKE) opengesteld. Met de regeling ontvangen gemeenten uitvoeringsmiddelen voor de periode 2023-2025. De aanvraagprocedure voor de regeling is nog niet afgerond en daarom nog niet verwerkt in de Kadernota.

Programma 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

Wat willen we bereiken?

Tekort aan woningen oplossen

Westerveld is een aantrekkelijke woongemeente. We stimuleren inwoners op het gebied van verduurzaming en levensloopbestendigheid van woningen. De invoering van de Omgevingswet is deze bestuursperiode van groot belang. We zetten krachtig in op het uitvoeren ervan. Per deelgebied van de gemeente is er een omgevingsplan, passend bij de omgeving en ruimte biedend voor de diverse belangen. De wet kent niet alleen inhoudelijk vergaande veranderingen, maar betekent ook een omslag in onze rol en houding.

Doel

8.1 Realiseren 1.000 woningen voor 2030

Het is onze ambitie om 1.000 nieuwe woningen voor 2030 te realiseren. We willen dat de planvorming hiervoor deze collegeperiode gereed is.

Wat gaan we daarvoor doen?

Actie 8.1.2 Planologische realisatie van 200 woningen (start 2024)

In het coalitieakkoord is de volgende toelichting opgenomen:

1000 woningen (realisatie uiterlijk in 2030)

- o planologische realisatie 200 woningen (start uiterlijk in 2024);
- o planvorming overige 800 woningen (gereed uiterlijk deze collegeperiode);

Actualiseren woonvisie (eind 2022)

- o Versoepeling regels voor bouwen
- o Inpandig en buitenpandig splitsen verruimen;
- o duurzaam, levensloopbestendig en circulair bouwen
- o actief grondbeleid en CPO.

Realisatie woningbouw

Voor 2024 zorgen we ervoor dat de ruimtelijke plannen gereed zijn om te starten met de bouw van 200 woningen in onze gemeente. In het coalitieakkoord is de doelstelling opgenomen dat het college zich inzet om in 2030 1.000 woningen te realiseren. In deze collegeperiode zal de planvorming voor de overige 800 woningen gereed zijn.

Overige programma onderdelen

Overhead

Wat willen we bereiken?

We gaan verder bouwen aan veilige en toekomstbestendige informatievoorziening, waarbij we gebruikmaken van de mogelijkheden die nieuwe technologieën ons bieden.

Doel

O.1 Toekomstbestendige informatievoorziening

Wij streven naar een optimale dienstverlening, met transparantie in beleid, efficiëntie, hulpvaardigheid.

Aanvullende voorstellen

Formatiewensen

Rijksopgaven waaronder Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG)

Het Rijk wil dat er 'nationale regie' komt in de ruimtelijke ordening. Daarom heeft zij een drietal perspectieven opgesteld, waar 28 Rijksprogramma's onder hangen om de opgaven waar Nederland voor staat op te kunnen pakken. In de komende jaren komen veel van de deze Rijksprogramma's op de gemeente Westerveld af, bijvoorbeeld Nationaal milieuprogramma, programma ruimte voor defensie, programma circulaire economie, Nationale aanpak laadinfrastructuur, etc. In welke hoedanigheid en omvang is nog onbekend, evenals de compensatiemiddelen die mogelijk meekomen met deze opgaven. Het is wel duidelijk dat dit impact gaat krijgen op de ambtelijke organisatie qua capaciteit.

De meest actuele van deze programma's is het Nationaal Programma Landelijk Gebied dat door wordt vertaald naar een Provinciaal Programma Landelijk Gebied. Om als gemeente de transitie (PPLG) te kunnen begeleiden, is er extra ambtelijke capaciteit nodig (vergunningen/stikstof/innovatie/beleidsontwikkeling/ruimtelijke procedures). De inschatting is dat er minstens 1 fte extra voor twee jaar benodigd is. Deze inzet kan ingehuurd worden (schatting € 150.000 per jaar) of via een dienstverband (schatting € 82.500 per jaar). Naast een beleidsmedewerker zal er meer ambtelijke inzet nodig zijn om de transitie te kunnen bemensen. In 2023 zal deze inzet zoveel mogelijk in kaart gebracht worden. Vanuit het Rijk worden gelden beschikbaar gesteld om de maatregelen voortkomend uit de gebiedsprogramma's uit te kunnen voeren. Zodra ambtelijke inzet en compensatie vanuit het Rijk duidelijk is, zal dit verwerkt worden in de meerjarenbegroting. Vooruitlopend op de besluitvorming is het nodig om budget beschikbaar te stellen om de opdracht voor Westerveld vorm te geven. In deze Kadernota is € 82.500 voor 2024 en 2025 verwerkt als formatiewens.

Investerings

Vervangen shovel buitendienst

De buitendienst heeft een shovel (bouwjaar 2002) die dagelijks van belang is voor de uitvoering van diverse werkzaamheden en steeds meer gebreken begint te vertonen. Het alternatief om een shovel te huren brengt hogere kosten met zich mee. Voor de aanschaf van een demo/gebruikte shovel is € 150.000 benodigd.

Algemene dekkingsmiddelen

Wat willen we bereiken?

We streven naar kostendekkende tarieven.

Doel

A.1 Kostendekkend maken afvalstoffenheffing

We streven naar een tariefstelling die voor 100% kostendekkend is. De opbrengsten van de afvalstoffenheffing brengen dan evenveel op als de afvalinzameling voor de gemeente kost.

Herijking gemeentefonds

Het Rijk werkt met gemeenten aan een nieuwe financieringssytematiek vanaf 2026. In aanloop daarnaartoe stelt het kabinet eenmalig € 1 miljard extra in 2026 beschikbaar. De incidentele rijksbijdrage voor 2026 bedraagt voor Westerveld € 986.000. We zien echter dat de bezuinigingen op het gemeentefonds de uitkering na 2027 onder druk zetten. Vanaf 2027 zien we de korting op het gemeentefond oplopen van circa 4 miljard naar circa 7 miljard in 2029. Het ontbreken van o.a. het volumeaccres (trapop-trapaf systematiek) zorgt voor een grote ombuiging. De bedoeling is dat gemeenten dit opvangen door de mogelijkheid om het eigen belastinggebied te vergroten. De plannen zijn echter nog niet vastomlijnd en de onzekerheid over de randvoorwaarde van een dalende inkomstenbelasting voor burgers neemt toe.

Vaststellingsblad

Vaststellingsblad

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Westerveld op 4 juli 2023.

de voorzitter,

de griffier,

H. Jager

R. Weernekers

